

біржа грає роль в системі капіталістичного виробництва, надаючи необхідну динаміку і гнучкість інвестиційному процесу.

У якості висновку можна сказати, що біржа є невід'ємною частиною економічної і фінансової системи, а її функції служать опорою для багатьох галузей економіки. Фондова біржа дала можливість простим працівникам отримати малу частину компанії у вигляді акцій. А великим інвесторам дала можливість стати співвласниками фірм і увійти в їх керуючу раду. Також, багато держав за допомогою біржі націоналізують деякі компанії, підприємства, банки, що також йде на користь країні. Біржа, це одне з найбільш корисних рішень людини для зростання його фінансових можливостей і підтримку всієї економіки в цілому [3].

Список використаних джерел:

1. Диго С.Н. Биржевая деятельность: учеб. Пособие. Москва, 1997. – 200 с.
2. Акмаев А. І. Біржова діяльність: навч. посіб. Алчевськ, 2007. – 215 с.
3. Калінеску Т. В. Біржова діяльність: підручник. Северодонецьк: 2016. – 444 с.

Д-р екон. наук Шевцова О. Й.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**РИНОК СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ:
КОН'ЮНКТУРНИЙ ТА РЕГУЛЯТОРНИЙ ВПЛИВ**

Одним з показників стану кон'юнктури кредитних ринків є оцінка якості кредитного портфелю за видами наданих послуг. Пандемія COVID-19 посилила фінансову нестабільність в країні. Зниження економічної активності призвело до зниження рівня доходів підприємств та населення. Відсутність необхідних обсягів надходжень та їх дискретний характер підвищують попит на кредити, у тому числі попит населення до споживчих кредитів.

Попит на кредити – один з елементів, які складають кон'юнктуру ринку споживчого кредитування. Кредити на поточні потреби становлять 70% роздрібного портфелю (ще 20% – на придбання нерухомості, 7% – на придбання авто та 3% – на інші цілі). Одразу після кризи підвищення кредитування в значній мірі обумовлювалось відкладеним споживчим попитом. Зараз цей

фактор не настільки значний. Серед кредитів, які надавались фізичним особам у період з 2019 до 2020 років до 80% займають саме споживчі кредити.

Наступним елементом кон'юнктури ринку споживчого кредитування виступає пропозиція споживчих кредитів на ринку. Більшість банків, близько 90% надають споживчі кредити, хтось просто не працює з фізичними особами взагалі, але є банки, які працюють з фізичними особами, але саме споживчі кредити не надають, а інші дають лише автокредити. Обсяги кредитування на небанківському фінансовому ринку зросли більше ніж в 3 рази, а саме з 26,9 млрд грн до 79,2 млрд. грн

Рівень відсоткових ставок – ще один з елементів кон'юнктури ринку. Конкуренція між банківськими та небанківськими фінансовими інститутами визначається відсотковими ставками та умовами надання кредитів. Національний банк України виконує роль державного регулятора на кредитному ринку з липня 2020 року. Поступово вимоги до забезпечення кредитів та умови їх надання встановлено для всіх фінансово-кредитних установ. Необхідність посилення регулювання на кредитному ринку вимагає розвитку нормативної бази НБУ.

Регуляторний вплив на ринок споживчого кредитування формує Національний банк України. Високий рівень кредитних ризиків визначає обсяги неповернення кредитів та зниження якості кредитних портфелів банків. Кредитні операції становлять основу активних операцій банківських установ. Розрахунок основних показників, які складають нормативну базу банків та Національного банку України, враховує обсяги активів з урахуванням ризику їх неповернення або знецінення. Активи банків зважують за вагою їх різного ризику.

Споживчі кредити відносяться до групи активів зі ступенем ризику 100%. Відповідно до Постанови НБУ від 11.01.2021 [2]. Підвищується вага ризику до 125% з 1.06.2021 року та до 150% з 1.01.2022 року. У той же час впроваджується методики точнішої оцінки кредитних ризиків та формування відповідних обсягів резервів [3].

Список використаних джерел:

1. Про споживче кредитування [Електронний ресурс]: Закон України від 15.11.2016 № 1734-VIII (зі змін. та доп.). – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text>.

**« Е К О Н О М І К А І М Е Н Е Д Ж М Е Н Т 2 0 2 1 :
П Е Р С П Е К Т И В И І Н Т Е Г Р А Ц І Ї Т А І Н Н О В А Ц І Й Н О Г О Р О З В И Т К У »**

2. Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні Постанова Правління НБУ 11.01.2021 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_11012021_1.
3. Національний банк підвищує вимоги до незабезпечених споживчих кредитів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-pidvischuye-vimogi-do-nezabezpechenih-spojivchih-kreditiv1>.